

30 Cdo 1364/2005

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Pavlíka a soudců JUDr. Olgy Puškinové a JUDr. Karla Podolky v právní věci žalobce Mgr. J. B., zastoupeného advokátem, proti žalované obchodní společnosti S. Z., s.r.o., o ochranu osobnosti, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 24 C 8/95, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 7. dubna 2004, č.j. 1 Co 13/2004-157, takto:

- I. Dovolání žalobce se odmítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 7. března 1997, č.j. 24 C 8/95-21, zamítl žalobu, jíž se žalobce proti žalované domáhal přisouzení náhrady nemajetkové újmy v penězích ve výši 200.000,- Kč (§ 13 odst. 2 občanského zákoníku - dále jen "o.z."). Toto rozhodnutí bylo zrušeno usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. srpna 1997, č.j. 1 Co 127/97-34, a věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení s tím, že je třeba především mimo jiné zkoumat, zda v době, kdy byl vydán výtisk Necenzurovaných novin, jímž došlo k zásahu osobnostních práv žalobce, byla žalovaná jejich vydavatelem.

Krajský soud v Brně ve věci opětovně rozhodl rozsudkem ze dne 22. května 2002, č.j. 24 C 8/95-129, kterým žalobu zamítl a rozhodl o náhradě nákladů řízení, včetně náhrady nákladů placených státem. Soud prvního stupně se v první řadě zabýval otázkou pasivní legitimace žalované společnosti se závěrem, že žalovaná není ve sporu pasivně legitimována.

O odvolání žalobce poté rozhodl Vrchní soud v Olomouci rozsudkem ze dne 7. dubna 2004, č.j. 1 Co 13/2004-157, kterým rozsudek soudu prvního stupně ve věci samé podle ustanovení § 219 občanského soudního řádu (dále jen "o.s.ř.") potvrdil, a rozhodl o náhradě nákladů řízení.

Odvolací soud své rozhodnutí odůvodnil především odkazem na zjištění z originálu výtisku čtrnáctideníku "Necenzurované noviny", číslo 13 z roku 1992, v němž byl obsažen údaj, že žalobce byl tajným spolupracovníkem bývalé StB, přičemž vydavatelem tohoto periodika tehdy byla nadace "N. ", a nikoliv žalovaná, která v době vydání výtisku novin ještě neexistovala. Žalobce v řízení neprokázal, že by žalovaná byla případným právním nástupcem uvedené nadace. Kromě toho odvolací soud poukázal na skutečnost, že žalobce je až dosud (byť neoprávněně) v materiálech bývalé StB evidován. Proto údaj uvedený v čísle 13. Necenzurovaných novin z roku 1992 je pravdivý. Nedošlo tak v této souvislosti k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce.

Rozsudek odvolacího soudu byl zástupci žalobce doručen dne 23. srpna 2004. Právní moci nabyl dne 7. září 2004.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dne 20. října 2004 včasné dovolání, doplněné podáním jeho zástupcem ze dne 18. května 2005. Přípustnost dovolání odvozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. Jako dovolací důvod uvádí, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 písm. a/ a b/ o.s.ř.). Má též za to, že mu ve smyslu ustanovení § 229 odst. 3 o.s.ř. byla v průběhu řízení nesprávným postupem soudu odňata možnost jednat před soudem.

Za otázku zásadního právního významu má posouzení nedostatku pasivní legitimace žalované. Připomíná, že tiskový zákon nevylučuje převod vydavatelských práv a povinností na jiný subjekt. Odvolací soud se však nezabýval otázkou faktického přechodu vydavatelských práv na žalovaného, ani otázkou jeho právního nástupnictví. V rozporu s ustanovením § 120 o.s.ř. dospěl k závěru, že žalobce neunesl důkazní břemeno k prokázání nástupnictví žalované. Pokud žalobce neučinil v tomto směru patřičná tvrzení a nenavrhl důkazy, pak bylo na soudech, aby náležitě postupovaly podle ustanovení § 118a a § 119a o.s.ř. Kromě toho odvolací soud vycházel z jiného skutkového stavu, než soud prvního stupně, aniž zopakoval důkazy, na nichž založil svá zjištění soud prvního stupně. Dovolatel současně poukázal na další údajná procesní pochybení soudů obou stupňů v daném řízení. Nadto konstatuje, že odvolací soud nedocenil, že zveřejněním osobních údajů žalobce v předmětném výtisku bez předchozího písemného souhlasu žalobce došlo k porušení výslovného zákazu obsaženého v § 19 zákona č. 451/1991 Sb. Přitom v nyní zveřejněných seznamech již jméno žalobce uvedeno není.

Dovolatel proto navrhl, aby rozhodnutí soudů obou stupňů byla zrušena a aby věc byla vrácena soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaná se k dovolání nevyjádřila.

Dovolací soud uvážil, že dovolání žalobce bylo podáno oprávněnou osobou, řádně zastoupenou advokátem podle ustanovení § 241 odst. 1 o.s.ř., stalo se tak ve lhůtě stanovené ustanovením § 240 odst. 1 o.s.ř, přičemž je charakterizováno obsahovými i formálními znaky požadovanými ustanovením § 241a odst. 1 o.s.ř. Poté se zabýval otázkou přípustnosti tohoto dovolání s negativním závěrem.

Podle ustanovení § 236 odst. 1 o.s.ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Dovolání je podle ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. přípustné proti rozsudku odvolacího soudu a proti usnesení odvolacího soudu - jimiž bylo změněno rozhodnutí soudu prvního stupně ve věci samé (§ 237 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.), - jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně rozhodl ve věci samé jinak, než v dřívějším rozsudku (usnesení) proto, že byl vázán právním názorem odvolacího soudu, který dřívější rozhodnutí zrušil (§ 237 odst. 1 písm. b/ o.s.ř.), - jimiž bylo potvrzeno rozhodnutí soudu prvního stupně, jestliže dovolání není přípustné podle poslední z již uvedených možností, a dovolací soud dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ o.s.ř.).

Přípustnost dovolání v označené věci není založena ustanoveními § 237 odst. 1 písm. a) a b) o.s.ř., neboť napadeným rozsudkem především nebyl změněn rozsudek soudu prvního stupně, resp. rozsudku soudu prvního stupně sice předcházela jiná, a odvolacím soudem později zrušený rozsudek téhož soudu (č.j. 24 C 8/95-21 ze dne 7. března 1997), avšak i jím byla žaloba též zamítnuta.

Není-li dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu přípustné podle § 237 odst. 1 písm. b) o.s.ř., je proti němu dovolání přípustné jen tehdy, dospěje-li dovolací soud k závěru, že napadený rozsudek má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ o.s.ř.). Kdy jde o rozsudek po právní stránce zásadního významu, se příkladmo uvádí v ustanovení § 237 odst. 3 o.s.ř. Rozhodnutí odvolacího soudu tak má po právní stránce zásadní význam zejména tehdy, řeší-li právní otázku, která v rozhodování dovolacího soudu nebyla dosud vyřešena, nebo která je odvolacími soudy nebo dovolacím soudem rozhodována rozdílně, nebo řeší-li právní otázku v rozporu s hmotným právem. Předpokladem současně mimo jiné je, že řešená právní otázka měla pro rozhodnutí ve věci určující význam.

Podmínky přípustnosti dovolání uvedené v ustanovení § 237 odst. 1 o.s.ř. se od sebe v některých směrech významně odlišují. Jestliže přípustnost dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) a b) o.s.ř. nastává při splnění v nich stanovených předpokladů přímo ze zákona, pak podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. je dovolání přípustné, jen když dovolací soud dospěje k závěru, že potvrzující rozsudek odvolacího soudu má po právní stránce zásadní význam. Rozsudek odvolacího soudu, proti němuž je dovolání přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) a b) o.s.ř., může dovolatel napadnout ze všech zákonem stanovených dovolacích důvodů (§ 241a odst. 2 a 3 o.s.ř.), zatímco rozsudek odvolacího soudu, proti němuž je založena přípustnost dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř., lze napadnout jen z důvodu vad řízení a nesprávného právního posouzení věci ve smyslu ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) a b) o.s.ř. To však nemění nic na skutečnosti, že přípustnost dovolání ve smyslu ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. může být založena jedině v případě, že v posuzované věci má napadené rozhodnutí charakter rozhodnutí po právní stránce zásadního významu, což odpovídá uplatnění dovolacího důvodu podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. Naproti tomu uplatnění skutečností, které odpovídají dovolacímu důvodu podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) o.s.ř., není ve většině případů (a tak je tomu i v souzené věci) z hlediska úvah o přípustnosti dovolání významné. Dovolací přezkum předjímaný ustanovením § 237 odst. 1 písm. c) o.s.ř. ve spojení s § 237 odst. 3 o.s.ř. je předpokládán zásadně pro posouzení otázek právních. Způsobilým dovolacím důvodem je proto ten, jímž lze namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci, tj. jde o důvod podle § 241a odst. 2 písm. b) o.s.ř. (obdobně viz usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26. května 2005, sp.zn. 20 Cdo 159/2004).

Protože je dovolací soud vázán uplatněným dovolacím důvodem (§ 242 odst. 3 věta první o.s.ř.), lze to, zda rozhodnutí je zásadního právního významu, posuzovat jen z hlediska námitek obsažených v dovolání, jež jsou tomuto dovolacímu důvodu podřaditelné.

O případ, kdy by bylo možno napadené rozhodnutí posuzovat jako rozhodnutí mající po právní stránce zásadní význam, však v posuzované věci nejde.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, že základem rozhodnutí odvolacího soudu byl jeho závěr o tom, že žalobce v řízení neprokázal, že by žalovaná byla právním nástupcem nadace N., která byla vydavatelkou periodika, v němž bylo zveřejněno i jméno žalobce. Pokud pak dovolatel tento závěr soudu zpochybňuje, směřují tak jeho výtky k naplnění dovolacího důvodu ve smyslu ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř., který není v daném případě - jak již bylo vyloženo - uplatnitelný, resp. k důvodu podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) téhož zákona, u něž však v souzeném případě není možno dovodit, že by byl způsobilý napadené rozhodnutí kvalifikovat jako rozhodnutí po právní stránce zásadního významu.

Jestliže tedy není možno považovat napadené rozhodnutí za rozhodnutí po právní stránce zásadního významu, jak to má na mysli ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) a odst. 3 o.s.ř., pak za situace, kdy není dán žádný z případů přípustnosti dovolání, Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) dovolání žalobce jako nepřípustné odmítl (§ 243b odst. 5 o.s.ř. ve spojení s § 218 písm. c/ téhož zákona). Rozhodoval, aniž nařídil jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.).

Výrok o náhradě nákladů dovolacího řízení je odůvodněn ustanovením § 243b odst. 5 věta první o.s.ř. ve spojení s § 224 odst. 1, § 151 a § 146 odst. 3 o.s.ř., za situace, když dovolání žalobce bylo odmítnuto, avšak žalované v dovolacím řízení žádné náklady nevznikly.

Proti tomuto usnesení není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 29. června 2006
JUDr. Pavel Pavlík, v. r.
předseda senátu